

Dodikovo prekrajanja karte iluzija, treći entitet fikcija

Dr. Schwarz-Schilling, vi se decenijama bavite Bosnom i Hercegovinom. Bili ste 10 godina međunarodni medijator, a potom na čelu OHR-a, ureda međunarodne zajednice čiji je zadatak nadgledanje Dejtonskog mirovnog sporazuma. Mnogi kažu da je BiH propala država. Zašto?

BiH nije propala država, već se svako petlja u nju: susjedi - Hrvatska, Srbija, ali i Rusija, Turska - svi oni se miješaju u Bosnu i tako se ne može upravljati nijednom zemljom. To je nešto, što zavisi od drugih nacija. Takvom državom niko ne može upravljati. Mogla je biti u pitanju bilo koja druga zemlja. I svaka bi se našla u istoj situaciji kao i Bosna. Dakle, ne može se baš reći da je BiH propala zemlja. Ali se može reći da svi rade na tome da BiH bude propala država.

U tročlanom Predsjedništvu BiH sjede jedan Bošnjak, jedan Srbin i jedan Hrvat. Koji dio odgovornosti nosi svaki od njih za trenutnu krizu u BiH?

Među njima postoje razlike. No, želio bih reći ovo: konstrukcija zvana Predsjedništvo, koja se sastoji od tri suprotstavljene etničke grupe koje čine zajednički vrh države, ne može funkcionirati.

Ko je glavni kočničar Dejtonskog sporazuma?

To su neposredni akteri. Prije svega Republika Srpska sa njenim predsjednikom, gospodinom Dodikom, koji kaže: mi moramo poduzeti svaki korak koji nas odvaja i čini nezavisnim od BiH a Bosnu čini prevaziđenom. Ako je RS kao takva prisutna sa svojim predstavnikom u vrhu države dakle u zajedničkom Predsjedništvu, onda je jasno da tako nešto ne može da funkcionira. Vrh države mora biti jedinstven. Mi u Njemačkoj imamo predsjednike iz različitih partija, nekad je to demohrišćanin nekad SPD-ovac. Ali mi smo tolerantni i druga partija uvijek prihvata izbor predsjednika, koji je iz druge stranke. I onda je samo on predsjednik SR Njemačke. Ne poznajem nijednu drugu zemlju, koja tročlanim Predsjedništvom poput ovog u BiH, predstavlja vrh zemlje. Tako nešto nigdje drugo ne postoji.

Dodik je u intervju za DW rekao da sanja o referendumu. Rekao je i da se radi na stvaranju političkog okruženja za otcjepljenje BiH. Šta se mora desiti kako bi se on zaustavio? Da proglasi referendum?

Velika je greška govoriti da je to samo retorika. To što Dodik kaže je njegova istina. On to želi. To nije retorika. Ali to je međunarodna zajednica, koja ove riječi ne uzima izbiljno, pogrešno protumačila. Njihov rezon je: Bitno je da nema rata i da Dodika možemo umiriti i onda je sve u redu. A to je potpuno pogrešno. Ako imate snagu koja radi protiv države, onda se ona mora odstraniti. I to legalnim metodama. Jer ovo što sad imamo je nelegalno. Dejton ovu nelegalnu situaciju nije predvidio. To je čista laž. Stoga je situacija koju priprema Dodik nešto o čemu on možda sanja ali za Bosnu i Hercegovinu je to katastrofa.

Dr. Schwarz Schilling, gospodin Inzko je već 8 godina visoki predstavnik. Vi ste bili svega jednu godinu...

Ne, bio sam 17 mjeseci. Molim vas ne skraćujte i Vi moj ionako kratki mandat...Bio sam 17 mjeseci, to je najkraći mandat koji sam ja imao.

Ima li to veze s tim da ste htjeli smijeniti Dodika?

To ima s tim veze da sam ja ozbiljno shvatio autoritet visokog predstavnika. Visoki predstavnik sam sebi odgovara ali ga bira PIC- Vijeće za implementaciju mira. Visoki predstavnik po Dejtonskom sporazumu ne treba da postavlja pitanja smije li nešto ili ne. Ali već u vrijeme Karla Bildta je to uvedeno. On je počeo pitati PIC da li mu nešto odobrava ili ne. To je potpuno pogrešno. Ili imate odgovornost ili je nemate. A ja sam preuzeo odgovornost kada sam im počeo govoriti, to je pogrešno, to ne pristajem da uradim. Primjer: htjeli su od mene da nakon pola godine zatvorim OHR, jer je, kako su rekli, situaciju u BiH prekrasna. Rekli su reforma Ustava je na putu, reforma policije već potpisana, sve same bajke, koje ste sebi stavili u glavi kako biste mogli reći da je sve u redu. Visoki predstavnik mora prozrijeti situaciju onakvom kakva jeste i donositi odluke. Ako međunarodna zajednica nije saglasna sa tim odlukama, ona ima pravo da ne produži ugovor. To je i napravila jer nije željela da trpi moje kritične poglede na ljude iz međunarodne zajednice.

Jeste zbog toga morali otići?

Nisam morao otići ali nisu mi produžili ugovor. Vidio sam da to ne žele. I to je za mene bila lekcija. Napravio sam još par stvari koje oni nisu željeli, naprimjer, pobrinuo sam se za to da funkcija visokog predstavnika do danas postoji, jer oni su me po svaku cijenu željeli prisiliti da je ukinem.

Znači da zatvorite OHR?

Naravno da je to bila njihova namjera. Nikada mi to nisu rekli otvoreno, ali i njemačka vlada me je pitala kada ću zatvoriti konačno OHR. Stavili su potpuno pogrešne akcente. U jednoj takvoj situaciji, Vi morate svim sudionicima reći: Morate uraditi to, to i to. To stoju u Dejtonskom sporazumu. Ako to niste u stanju, žao mi je ali onda BiH ne može biti suverena država. Onda će međunarodna zajednica upravljati vama u stilu okupacione sile. Drugačije ne ide.

Vi ste se dakle pobrinuli da Bonske ovlasti ostanu...

Ja sam učestvovao u njihovoj izradi. Tada se ispred Ministarstva vanjskih poslova o tome brinuo Michael Steiner. Bio je od velike pomoći. Svima je bilo jasno ako, naprimjer, imamo u Bosni jednog načelnika neke bh.opštine, koji ignoriše zahtjeve izbjeglica za povratak i ponaša se kao da oni ne postoje, da takvog načelnika ne možemo zadržati na toj funkciji.

Šta se mora desiti da Inzko počne da primjenjuje Bonske ovlasti i naprimjer smijeni Milorada Dodika?

Danas jedva da to neko može uraditi. Morala bi se steći navika, dakle da se drugačije postupa prema Dejtonskom sporazumu, da se on uzme ozbiljno, da se prema njemu postupa odgovorno i da visoki predstavnik međunarodnoj zajednici kaže, ako se toga ne držite, to nije moja odgovornost, ja pod ovim uslovima ne mogu da ostanem. Ali većina želi ostati u OHR-u. Sarajevo je jako lijep grad, i ja sam ga jako volio i stoga je jako teško postići da visoki predstavnik ode sam od sebe. A to bi bilo upereno i protiv međunarodne zajednice jer Bonske ovlasti su povezane sa funkcijom visokog predstavnika. I ako njega više ne bude onda niko ne može intervenirati. Stoga je Dodik zainteresovan da se oslobodi OHR-a.

Dodik međutim tvrdi da Bonske ovlasti odnosno intervencije visokog predstavnika predstavljaju kršenje Dejtonskog sporazuma. Je li to tačno?

To je pogrešno. Apsolutno pogrešno.

Zašto?

Zato što visoki predstavnik ima mogućnost da koriguje sve zakonodavne aktivnosti vlade BiH. On se može umiješati i u rad entiteta. Richard Holobrook, koji je izradio Daytonski sporazum, i s kojim sam imao veoma opširne razgovore, mi je rekao, dragi Schwarz Schilling, ja ne mogu riješiti sve probleme sa Miloševićem i Tuđmanom. Nalazim se u situaciji da za dva, tri mjeseca moram imati gotov mirovni sporazum inače će mi se oni izmaći. Jedino što mogu uraditi je naći rješenje s kojim su svi saglasni a sve drugo prepustiti visokom predstavniku koji ima ovlasti kako bi korak po korak vršio korekcije. Drugačije rješenje nije moguće. Sam sam bio u Daytonu i razgovarao sa Halebroomom. A kasnije, nakon što je napisao svoju knjigu, rekao mi je, 'da sam samo znao šta će se desiti. Ne želim ni da vam govorim šta mi je tačno rekao.

I Amerikanci su rekli da je Dodik najveći kočničar Dejtona. Zbog čega se on onda stalno poziva na Dejtonski sporazum, i to na izvornu verziju?

To je njegov novi fol, nova taktika. Najprije je bio protiv. Onda je sam sebi rekao, sa Evropljanima mogu postići konsenzus samo ako kažem da sam za EU, da hoću u EU i da sam spreman za to sve da uradim. Onda je Evropljanima trebalo nekoliko godina dok nisu primjetili da on priča bajke, kako bi zamaglio svoje prave namjere. Bilo je to čisto isprobavanje bajke. A onda je opet potrajalo nekoliko godina dok međunarodna zajednica nije shvatila da on jedno priča a drugo radi. I sada kada pogledamo to iz ugla Evropljana, koji se čude i kažu to je strašno šta on radi. Oni kažu 'Moj Bože, prije godinu dana smo im poslali katalog sa pitanjima, da u skladu sa drugim zemljama Zapadnog Balkana dobiju status kandidata ka EU i već godinu dana nisu bili u stanju da na njega odgovore. I sada EU polako shvata da je to strategija a mislili su da je samo retorika. Naravno da to nije retorika. To je proračunata strategija i Evropljani to moraju ukapirati.

Šta Evropljani moraju uraditi da ubrzaju BiH kako bi odgovorila na katalog pitanja koji je potreban da bi zemlja dobila status kandidata za EU?

Ja Vam mogu otvoreno reći šta o tome mislim. Ne vjerujem da će Evropska komisija biti u stanju da poduzme neophodne mjere. To se može desiti samo u sklopu njemačko-francuske saradnje, i to može uraditi samo evropski motor Njemačka i Francuska. I samo ako kažu, 'mi nećemo na Balkanu samo mir već od Balkana želimo da napravimo demokratskog, evropskog partnera. A to možemo samo ako naše zahtjeve potpuno jasno formuliramo i ako se pobrinemo za to da se sve što se ne ispoštuje - sankcioniše.' Na žalost u sadašnjoj situaciji u kojoj smo se zaglavili, neki drugi put nije moguć. Njemačko-engleska inicijativa, koja je bila dobra stvar, je propala kao što sam i mislio jer to nije samo pitanje ekonomije i tržišta kako unutar BiH tako i sa susjednim zemljama. To ne može funkcionirati sve dok nemate nekog koji tamo sjedi i bori se protiv pogrešnih političkih ciljeva, koje slijedi Dodik.

Na koji način se boriti, kako?

On sve može blokirati jer Dejtonski sporazum nije napravljen za ljude kao što je on, već za one koji imaju dobru volju.

Ali šta bi međunarodna zajednica trebala tačno da uradi?

Rekao sam to. Obje nacije Njemačka i Francuska da se stave na vrh EU i da kažu to je prva stvar koju moramo uraditi jer Balkan može postati jako opasan region.

Ali koje korake bi morali konkretno poduzeti.

Jedan za drugim. Kao primjer, uzeti katalog sa pitanjima i reći do tada i tada mora biti odlučeno o pitanjima...

A ako ne?

Onda visoki predstavnik to mora da usaglasi sa vladom. Mora se reći, koja pitanja nisu još riješena i kada će biti. A ako ne, onda visoki predstavnik ima mogućnost po Dejtonskom sporazumu i u okviru svojih nadležnosti da kaže: Na ovo niste odgovorili, zato ću ja da odgovorim i to ovako. To niste riješili, zato ću ja odgovoriti ovako. Dakle ponovo bi intervenirao visoki predstavnik. To bi najprije bilo neobično, ali ako se mi ne aktiviramo, oni će nam izmicati, korak po korak. Jer oni preokreću cijelu stvar. Ako ne požurimo, uzeće nam cijelu kontrolu iz ruku. A mi to ne želimo. To samo tako može da funkcioniše. Drugačije ne ide.

Dr. Schwarz Schilling, pozabavimo se sada sa Hrvatima u BiH. Ako Srbi imaju Republiku Srpsku, zašto Hrvati ne bi mogli dobiti svoj entitet?

Da li vam je jasno sa kakvim namjerama je stvarana Herceg-Bosna? Ne sa namjerom da imamo 17 posto hrvatskog entiteta u Bosni, nego zato da imamo jaku hrvatsku mašinu, koja se brine o tome da sve više ojača veze sa Hrvatskom. Kako bi jednoga dana rekli, hrvatski entitet je praktično integriran sa Hrvatskom, mi finansiramo ovo, liječimo Hrvate iz Bosne u našim bolnicama, oni ne moraju ništa plaćati... I onda će reći 'postoji totalna integracija sa Hrvatskom' i to je smisao trećeg entiteta.

Nije li treći entitet oživljavanje Herceg Bosne zbog čega su u Hagu pravosnažno osuđena četiri bosanska Hrvata?

Oni nisu tada proklamovali treći entitet. Ali oni su izbacili Bošnjake sa određenih teritorija, protjerali ih i činili zločine nad njima.

Na području Herceg Bosne. Zar treći entitet ne odgovara teritoriji tadašnje Herceg Bosne?

Herceg Bosna je fikcija koju su kreirali Hrvati u BiH, kao preduslov za stvaranje čisto hrvatskih teritorija. To je bio smisao svega. Dayton je to naravno spriječio. I cijeli proces u Hagu vođen je zbog etničke ideologije jer su Hrvati tamo, gdje su bili većina, time što su izbacili druge narode, napravili čistu hrvatsku teritoriju. I to nema veze s tim šta smo dogovarali u Daytonu. U Daytonu nije bilo riječi o trećem entitetu, niti je on trebao da postoji. Najprije je bila dogovorena pomoć Hrvatske Bosni kako kako bi se oslobodili od Srba. To je odlično funkcioniralo na osnovu Splitskog sporazuma. I to je dovelo do cijelog preokreta u ratu. NATO se uključio tek nakon toga, jer su se prepali da bi bosanske trupe mogli ući u Republiku Srpsku. A bile su 20 do 30 km pred Banjalukom.

Hrvatski član Predsjedništva BiH Čović je predložio izborni zakon sa četiri izborne jedinice. Je li to, kako kažu Bošnjaci, uvođenje trećeg entiteta na mala vrata?

Može se slobodno reći da je to njegov dugoročni cilj. I zbog toga nema dogovora.

Možete li to objasniti?

Nema smisla to objašnjavati. Takav izborni zakon cilja na to da je vrhovni autoritet etnička grupa a ne građanin. Izborni zakoni mogu biti demokratski samo kada je građanin jedne države nosilac svih prava. Ako to nije građanin već ova ili ona etnička grupa, onda to nikada neće biti država u kojoj će vladati mir.

Znači li to i potkopavanje presude Sejdić-Finci, koja je najveći preduslov na putu BiH u EU?

Naravno. Vidite kakve su to bajke koje se tamo pričaju. Već godinama, još kada sam ja bio tu kao medijator i poslije kao visoki predstavnik sa Parlamentom u Sarajevu sam dogovarao provedbu presude Sejdić-Finci i šta se tu sve mora uraditi. Sve je bilo potpuno jasno. Za to je postojala i odluka Parlamenta. Međutim, sve je spriječeno

Da li to znači da prijedlog Dragana Čovića nije u redu?

Nije.

Ali, zašto onda ne reaguje Valentin Inzko?

Pa to je isto kao kod Dodika. Tu nema promjena. Štaviše Čović se savršeno dobro razumije sa Dodikom, jer u osnovi obojica stvaraju barijere koje su protivne rješenju.

Šta se ovog momenta mora desiti da se to zaustavi?

Rekao sam Vam, samo ako se sa najvišeg vrha, dakle iz Njemačke i Francuske donesu odgovarajuće mjere i ako se kaže 'do tada je rok i ako se to ne desi, mi ćemo to nametnuti.' Uz to postoji i legalni instrument. Stoga se OHR ne smije ukinuti jer bi time otpala legalna mogućnost djelovanja koja seže sve do Vijeća sigurnosti UN-a. Ona danas još nije uklonjena. Kada bi se konačno odvažili i iskoristili legalne mogućnosti i na pravi način odgovorili na blokade, onda bi korak po korak moglo doći do raščišćavanja situacije i poboljšanja koje bi vodilo ka demokratiji.

Zašto Hrvati ne žele da Bošnjaci biraju hrvatskog člana Predsjedništva? Za takav zahtjev međunarodna zajednica kaže da je u redu.

Zato što ne znaju šta je građanin.

Ali zar se tu ne radi o presudi Sejdić-Finci? Zar se ona može tek tako zaobići?

Zato je za njih komplikovan odnos prema jednom Jevreju jer on nema pravo da bude kandidat za političku funkciju, to je teško razumjeti ali kada kažete da jedan Jevrej ne može da bude kandidat onda je to pitanje lakše razumjeti.

Hoćete da kažete da jedan Jevrej u BiH ne može biti izabran za predsjednika.

On ne mora biti izabran. Ali on mora dobiti mogućnost da bude kandidat. Ako poslije dobije 3 posto glasova - u redu. To je demokratski.

Pozabavimo se sada malo sa gospodinom Izetbegovićem. Optužuju ga da provodi islamizaciju zemlje. Je li to razlog za uzunu?

Moram najprije reći ovo: Evropa se pobrinula da Bosna bude područje u koje će umarširati muslimanski ekstremisti, zato što je Evropa Bošnjake ostavila na cjedilu. Bošnjaci su očajnički pokušavali ubijediti Evropu u to da je u BiH na djelu agresija, govorili su: Pomozite nam a ako nam ne želite pomoći, dajte nam barem oružje da se branimo. Sve ovo je odbijeno. Najviše intervencijom Velike Britanije. U to vrijeme je to bila odlučujuća sila koja je to spriječila. Njemačka se izvlačila sa opravdanjem da to nije u skladu sa Ustavom. I to je bilo pogrešno. Evropa je tada zakazala i dovela do najveće katastrofe nakon 2. svjetskog rata. Efekat toga prisutan je do dan danas. Naravno da to što Erdogan radi u BiH, predstavlja opasnost. Ali to se više ne može zaustaviti. I Srbi imaju dobre argumente i Rusiju na svojoj strani mada su Rusi sada oprezniji jer sa Erdoganom iz drugih razloga ne žele prekidati odnose.

Zar ne bi Izetbegović morao zaštititi prava Srba u Federaciji?

Ja to ne bih tako rekao. Nije baš da Srbi nisu imali nikakva prava. Radi se o tome da od tri etničke grupe jedna može sve da blokira. A blokada je većinom dolazila od Srba pa onda od Hrvata. Blokade su jako malo dolazile sa muslimanske strane. To moramo reći posve otvoreno. Ali Bošnjaci su se trudili da onda svoju manjinu u RS iskoriste da tamo

budu faktor moći. I to im je dobro uspjelo sa Dodikom, što znači da in u RS-u nije baš apsolutni vladar.

Izetbegović je rekao da je spreman na rat ukoliko Dodik otcijepi RS od BiH?

To su velike riječi, ne bi ih trebalo uzimati u usta. Ali nije ni rješenje misliti kako je mir sve, bez obzira na svu nepravdu. Zbog toga ništa ne funkcioniše. Ljudi su nesigurni. Boje se. Oni danas imaju strah od druge etničke grupe. Bošnjaci kažu, 'moramo dati snažnu podršku SDA, jer će nas drugi pregaziti.' A tako razmišljaju i Hrvati u BiH, ne u Hrvatskoj.

Srbi su se jako razljutili zbog jedne druge izjave Izetbegovića. On je rekao da se nada da će BiH priznati Kosovo.

Izvinjavam se ali on je rekao pametnu stvar. Kosovo je odavno trebalo biti priznato. Od 27 zemalja članica EU, samo pet nije priznalo Kosovo. I zbog tih pet zemalja EU nije u stanju da vodi jasnu politiku prema Srbiji, kada je u pitanju Kosovo. To je sramota. Zašto tih pet zemalja nije priznalo Kosovo? Isključivo iz unutrašnje-političkih razloga. Španija zbog Katalonije i slično. Stoga je apsolutni egoizam što se tih pet nacija ispriječilo protiv objektivno neophodnih radnji. Tako EU nikada neće moći dobiti bitku - u ovom slučaju za demokratiju.

Srpski član tročlanog Predsjedništva BiH je rekao da neće priznati Kosovo sve dok to Srbija ne uradi. Da li se Srbija i dalje miješa u unutrašnje poslove BiH?

Te dvije stvari nemaju veze jedna sa drugom, ali to što kažete je apsolutno tačno. Najveći dio Evrope je priznao Kosovo, uz to i jedan veliki dio zemalja UN-a. S druge strane mora se otvoreno reći da je priznanje Kosova trebalo uslijediti još 1999 odnosno 2000-te, nakon intervencije. I to je bila slabost SAD-a i EU da to ne dovedu do kraja. Rat na Kosovu je samo zbog toga okončan jer su Srbi znali da su Englezi i Francuzi spremni da interveniše čak i sa kopnenim trupama, čime su i prijetili. Ali do toga nije došlo. Potom je NATO izvršio bombardovanje. Potpuno je jasno. Kosovo je bila okupirana zemlja sa 5 posto Srba. 95 posto stanovništva je bilo potlačeno. Wolfgang Ischinger je bio u Rambujeu i pokušali su pregovarati. Ali kada shvatite da je tamo jedan čovjek poput Miloševića, onda tu nema priče, već morate djelovati. A oni su nastavili pregovarati, iako su se Srbi bili povukli sa Kosova. I pošto ih tada nisu doveli pred svršen čin, ne treba čuditi što se situacija nastavila zakuhavati.

Gospodine Schwarz-Schilling, da li je međunarodna zajednica potpuno izgubila kontrolu i nad Bosnom?

To ne bih rekao. Kada bi imali nekoliko snažnih ličnosti, sve bi se vrlo brzo promijenilo.

Šta biste poručili kancelarki Merkel?

Da sjedne sa Macronom i da mu kaže moramo napraviti jasan program da u narednih 5 godina dođe do tranzicije zemalja Zapadnog Balkana u pravcu EU. Oni to ne smiju uraditi tako da prvo pomognu jednoj pa onda drugoj zemlji a onda da ih puste da sjede

jedni s drugima i da se svađaju. Pod kontrolom EU moraju se poduzeti odgovarajući koraci za svih pet zemalja Zapadnog Balkana.

Da li bi građani BiH mogli sami nešto učiniti da smijene postojeće političke garniture. Kako bi moglo doći do smjene političkih elita?

Ne bi rekao da moramo krenutu u takav pohod. Moraju se samo preuzeti odgovarajuće mjere da se riješe suštinska pitanja. Ja sam, i kada su u pitanju Bonske ovlasti, stalno govorio da se ljudi ne moraju odmah smjenjivati. Moj prioritet je bio, ako zakoni nemaju demokratsku podlogu, da moraju uslijediti korekcije, kako bi se promijenila klima za dalji razvoj demokratije, kako se ne bi utemeljila autoritarna vlada ili čak diktatura. Sva ta pitanja su se mogla riješiti uz pomoć Bonskih ovlasti. Ja sam to i radio, nisam samo pričao. Sproveo sam poresku reformu, napravio sam od Potočara eksteritorijalno područje i stavio ga pod nadležnost BiH da ne bi bio predmet svađe između RS i Federacije BiH. Dodik je to dobro osjetio, zato sam postao persona non grata i nisam bio poželjan u RS-u. On je znao da sa mnom ne može tek tako.

Dr. Schwarz Schilling mnogi rade na tome da BiH nestane, da bude podjeljena. Jedni rade na približavanju Srbiji, drugi Hrvatskoj. Hoće li BiH preživjeti?

Naravno da će preživjeti. Nema drugog izbora. Mi ne možemo reći, nastavimo rat, koji je okončan 1995-te, dok ne istrjebimo sve muslimane. Muslimani u BiH su hvala bogu tamo još uvijek u velikom broju. Rješenje će se morati pronaći. Na žalost to će dugo trajati. To što cijela stvar sa visokim predstavnikom nije konsekvantno odrađena ima jednu posljedicu: a to je da temelji nisu pravilno postavljeni u prehodnoj generaciji i da će trebati cijela generacija da se to ispravi. Mi smo tim ljudima uzeli cijelu jednu generaciju. I svi oni žele da napuste zemlju. Niko neće da ostane. Zašto? Jer nemaju osnovu za život i zato što ono, što mi zovemo socijalna tržišna privreda, nije uvedeno u tim zemljama. I zato će to potrajati cijelu jednu cijelu generaciju duže.

Važno pitanje je i pomirenje. Bili smo svjedoci trovanja Slobodana Praljka u sudnici. Da li je to bacilo sjenu na rad Tribunala?

To je bacilo sjenu na reakciju određenih zemalja. To što se dešavalo u Hrvatskoj je sramota. Oduvijek sam bio skeptičan po pitanju odnosa prema hrvatskoj vladi. Prošli predsjednik Josipović bio je razuman čovjek. Ali ovo što se sada dešava je primjenjeni ekstremizam (praktizirter Extremismus). To znači da mi opet idemo u pogrešnom pravcu, čak i u Hrvatskoj, i stoga će problem ozdravljenja cijelog Zapadnog Balkana biti još komplikovaniji, sve dok ne budemo spremni da konsekvantno rješavamo probleme.

Da li je Haški tribunal bio ispolitiziran?

Ni u kojem slučaju. Ispolitiziranu su oni koji su napadali Haški tribunal. Hvala bogu da nismo dopustili da to na nas utiče. Želio bih samo reći da je Haški Tribunal sa svojim posljednjim presudama, hvala bogu, doveo unekoliko cijelu priču do kraja. Bilo je zaista nekoliko presuda, gdje smo se zapitali šta će biti sa sudom. No, zemlje Balkana moraju naučiti jedniu stvar a to je da onaj ko nema poštovanja prema Haškim presudama, nema

pojma o tome šta je sudska vlast a onaj ko nema pojma šta je sudska vlast, nalazi se na početku demokratskog procesa. I mora još puno da uči.

Dr. Schwarz Schilling na kraju svim sagovornicima postavljam nekoliko pitanja na koja vas molim da odgovorite sa Da ili Ne.

Da li ste za BiH bez entiteta?

Ne, to neće ići, jer su entiteti činjenica a njihovo ukidanje je moguće samo kada bi uslijedilo novo uređenje zemlje u 4 ili 5 teritorijalnih jedinica unutar Bosne.

Da li ste za BiH sa jednim predsjednikom?

Da

Jeste li za treći entitet?

To nije rješenje. Ne!

Da li ste za smjenu Dodika?

Ja sam političar. Ja sam za smjenu Dodika pod uslovom da se pokrene istinski proces. Smijeniti ga tek tako ne ide. Tu je već napravljeno previše pogrešnih stvari. Ali morao bi se napraviti proces koji bi rezultirao okončavanjem njegove funkcije ukoliko on nastavi politiku u istom obliku kao i do sada.

Da li ste za sprovođenje presude Sejdić-Finci uz upotrebu Bonskih ovlasti?

Da, naravno.

Da li ste za novi Dayton?

Tek kada grupa početnika međunarodne zajednice bude spremna za napredni kurs. U sadašnjem stanju, u kojem se nalazi međunarodna zajednica, novi Dayton bi unio još više zabune nego postojeći.

I za kraj jedna karta, koju smo dali svim našim sagovornicima sa postojećim granicama BiH, koje niko nije bio spreman osim Dodika. Vi vidite da je on praktično stvorio treći entitet, odvojio je RS od BiH i priključio Srbiji, skupa sa sjeverom Kosova a treći entitet je priključio Hrvatskoj. Šta Vi kažete na to?

To je iluzija, kako bi lijep bio svijet da smo dobili rat 1995 i da je sve išlo onako kako smo željeli. To je naravno samo jedna iluzija.

I vi mislite da nema šansi da ovo postane stvarnost?

Ne, nema šansi.